



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et  
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris  
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.  
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

**Delvaux, André**

**Coloniæ Agrippinæ, 1686**

2. De pœnis Hæreticorum.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

## §. II.

## De pœnis Hæreticorum.

1. Pœna sunt infamia, Excommunicatio.
2. 3. Incapacitas beneficiorum, Confiscatio beneficiorum.
4. Privatio beneficiorum & officiorum.
5. 6. Remota ad exterminandam hæresim.
7. Pœna ultimi supplicii ex consuetudine est exco-

Quod ad ad pœnas hæreticorum attinet, eos, nox, ubi vires suas Ecclesia Catholica exercere, atque exercere potuit, infectata fuit, & digna animadversione castigavit, testantibus sacris historiis, & præsertim in Conc. Lateranensi sub Innoc. II quo, præter Chalcedonense, nullum fuit angustius, ut ex numero & qualitate eorum, qui eidem interfuerunt, colligit Zyp. h. t. in princ.

1. Sunt itaque in primis infames, *can. Infames vi. q. 1. can. Alieni 2. q. 7. Authent. Gazaros Cod. hoc tit. c. l. 1. Cod. De summa Trinit.* Sunt item excommunicati ipso jure notorii omnes, aut alias excommunicandi, quâ Clerici, quâ laici, velut putrida membra refecandi ab Ecclesia, *can. Refecanda xxiv. q. 3. can. Canonica xi. q. 2. c. Ad abolendam 9. c. Excommunicamus 13. hoc t.* Et non solum hæretici ipsi excommunicantur aut suspecti de hæresi, sed & eorum receptatores, defensores, fautores, credentes. Qui si hoc nomine à Judice Ecclesiastico excommunicatione impliciti, non satisfecerint intra annum, ipso jure sunt infames & intestabiles, ita ut neque ipsi sibi testamentum facere possint, neque ex testamento alterius quidquam capere; multo que minus ab intestato alicui succedere, *d. c. Excommunicamus & credentes. Quin si quis tales, postquam ab Ecclesia fuerint notati, evitare contempserit, excommunicandus est usque ad satisfactionem, d. §. concedentes vers. si quis autem sales.*

2. Sunt etiam incapaces beneficiorum Ecclesiasticorum & hæretici ipsi. & receptatores, fautores, defensoresque & filii ipsorum usque ad secundam generationem, *Quicumque 2. §. hæretici c. §. ad hac eod. tit. in 6.*

3. Bonaque damnatorum de hæresi ipso jure, ex die commissi criminis, addicuntur fisco, *cap. Cum secundum eod. in 6.* Et quidem bona Cle-

ricorum cedunt Ecclesiæ, cui servierunt; laicorum vero, licet filios habeant Orthodoxos, (locus de Jure Civili, l. 4. c. 12. Cod. hoc tit.) fisco secularis potestatis applicantur, *d. c. Excommunicamus 13. c. Pergentis 10. hoc tit.* Potestque ad hunc finem quis declarari fuisse hæreticus etiam post mortem: quo casu condemnatio post mortem facta retrahitur ad diem commissi criminis, *c. Accusatus & penult. eod. in 6. Corar. De matrim. p. 1. cap. 6. §. 8. num. 6. & segg.* Non confiscantur tamen innocentium uxorum dotēs, propter maritorum hæresim, *cap. Docenti 14. eod. in 6.* Neque apprehensio bonorum per dominum secularem fieri debet, nisi prius pronuntiarum fuerit super crimine per Judicem Ecclesiasticum, *c. penult. eod. in 6.* Ne autem hac in re fraus fisco fieret, sanxit Carolus V. 22. Septemb. ann. 1540. in hoc Belgio, ut statim, postquam quis in hæresim incidit, neque inter vivos neque per ultimam voluntatem disponente de bonis suis valeat, sed omnia acta sint nulla. Quod quidem edictum conforme est juri communi, *d. c. Cum secundum h. tit. num. 6. l. Manichæus l. Sancta Cod. h. §. Farinac. q. 190. §. 5. per tot. verum executionem illius suspensam fuisse, præsertim tempore Mariæ Gubernatricis, ut furori cederet, & populus in se descenderet, tradit Zyp. h. t. n. 7. in fine.*

4. Præterea Clerici excidunt ipso jure beneficiis suis, *d. c. Ad abolendam §. præsentis c. alii h. §. licet &*, qui ad preces hæreticorum beneficia obtinuerunt, *d. c. Quicumque §. ad hac: & suis ordinibus, si pertinaces fuerint, spoliati seculari potestati traduntur puniendi, d. c. Excommunicamus §. damnati, d. c. ad Abolendam, c. Cum secundum leges eod. in 6.*

5. Ne autem hoc malum Republicæ Christianæ perniciosissimum longius serpat & radiceur altius, idèd vetantur clandestina conventicula, *c. Cum ex injuncto 12. hoc tit.* nem conciones clandestinæ vel publicæ, si permissu Diocesani, *d. cap. Excommunicamus h. quia verò cum e seq. hoc tit. l. Conventicula 15. c. De Episc. & Cler.* Et jubentur Episcopi vel Archiepiscopi, qui sunt Ordinarii hujus causæ Judices, provincias ac dioceses suas, de hæresi suspectas, nimirum semel in anno visitare, vel per se, vel per Archidiaconum, aut alios idoneos, & de hæresi inquirere, sub pœna de-



positionis, *d. e. Excommunicamus* § *adiciemus*. Quibus subinde Inquisitores adjuvantur, qui conjunctionem vel separationem cum illis cognoscant *e. Per hoc* 17. *cod. in 6*. Si tamen processerint seorsim, debent sibi communicare acta, simulque proferte sententiam; vel si dilcordes fuerint, eam remittere ad Sedem Apostolicam, *Pias. d. loco n. 13*. Ipsi autem resipiscenti Sacramentum penitentiae & Euchariistiae non est denegandum, *d. e. Ad abolendam* *vers. illos quoque*.

## § III.

## De modo procedendi in causa Hæresis.

1. In causa hæresis idem potest esse testis & denunciator.
2. Item quilibet alius, etiam infamis, perjurus &c.
3. Quo modo institui examen debeat.
4. Quo modo quis deferatur de hæresi.

**I**N causa hæresis proceditur simpliciter & de plano. Potestque idem esse testis, qui accusator & denunciator, *e. In omni 4. sup. de testibus*, modò juret se non ex odio vel animi passione ac levitate denunciare Interrogarique debet, an verba hæretica prolata fuerint serio vel iocose, vel referendo aliorum opinionem; nam duobus his postremis casibus non arguerent aliquem hæreticum, quamvis taliter ea proferens graviter esset puniendus, ubi adesset periculum scandali, *Pias. d. loco n. 4*.

2. Insuper potest quilibet hic admitti testis, etiam laicus adversus Clericum, *e. de castro 14. sup. de testib.* etiam particeps & socius criminis prout sanxit Alexander IV. item infamis, perjurus, modo non sit inimicus accusati, *e. in fidei 5. e. Accusatores* § *Licet verò* 1. in 6. Quamquã duo hujusmodi testes non faciant plenam fidem, ut alii, fide digni & omni exceptione majores, ad convincendum quem de hæresi, sed tantum judicium ad torturam vel impendam poenam extraordinariam, *Pias. d. loco n. 4*.

3. Cæterum institui in his causis examen testium debet coram Notario & duobus gravibus personis, etiam laicis, defectu Clericorum. Nec hæretico, convicto de hæresi, dandus est procurator; secus si fuerit tantum delatus vel suspectus, aut neget se hæreticum esse: nam hoc casu non poterit eidem denegari procurator, per quem se defendat. Qui quidem procurator, ante omnia tenebitur jurare, se bona fide, justis saltem mediis, defensurum causam, & deserturum eandem, si deprehenderit